

соціокультурному житті Європи (IV – сер. XVII ст.)» виконана на високому фаховому рівню і відповідає всім вимогам до написання монографій.

Verba I. V., Doctor of Historical Sciences, Professor, Department of History of Central and Eastern Europe, Faculty of History, Kyiv National Taras Shevchenko University (Ukraine, Kyiv), kafedra339@ukr.net

Review of the monograph: Alice Ivanovna Lukashenko «Dualistic religious ideas in the socio-cultural life of Europe (IV – the middle of the XVII century)».

* * *

Козловець М. А.,
доктор філософських наук, професор

Слюсар В. М.,
кандидат філософських наук, доцент

Філософія людської діяльності та управління нею

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД (ЗА ЗАГ. РЕД. СЕРГІЯ ЧЕРНОВА, ВАЛЕНТИНИ ВОРОНКОВОЇ, ВІКТОРА БАНАХА, ОЛЕКСАНДРА СОСНИНА, ПРАНАСА ЖУКАУСКАСА, ІОЛІТИ ВВАЙНХАРДТ, РЕГІНИ АНДРЮКАЙТЕНЕ); ЗАПОРІЖЖА: ЗАПОРІЗ. ДЕРЖ. ІНЖ. АКАД. – ЗАПОРІЖЖА: РВВ ЗДІА, 2016. – 602 с.

Сьогодні Україна й Литва, як і переважна більшість країн світу, переживають складні й надзвичайно суперечливі процеси, пов'язані безпосередньо з розвитком постіндустріального суспільства, глобалізацією, інформатизацією та високими технологіями, стрімкими змінами способу матеріального і духовного життя, суспільного виробництва та управління ним. Вони стосуються істотних зрушень у всіх сферах суспільного життя, носять глобальний характер і фактично означають кардинальні зміни загальноцивілізаційного масштабу.

Успішне вирішення надзвичайно складних завдань із забезпечення належної ефективності управління та його адекватності характеру суспільних змін і потреб у якісному управлінні неможливе без глибокого філософського аналізу як умов функціонування і розвитку інформаційного суспільства, так і самих феноменів публічного управління та адміністрування. Тому зовсім не випадковим є той інтерес до філософії управління як теоретичної, світоглядної, методологічної та прогностичної основи управлінської діяльності, який виявляють сьогодні і науковці, і державні службовці, і керівники-практики.

Актуальність теми монографічного дослідження полягає насамперед в тому, що воно представляє собою концептуальний аналіз публічного управління та адміністрування, об'єктом вивчення якого є аналіз економічних, соціальних та політичних процесів, що відбуваються в публічній сфері та шляхи їх удосконалення, а предметом – публічне управління та адміністрування. Структурна соціальна криза, якою позначається сучасний етап розвитку українського суспільства, актуалізує необхідність розробки та

упровадження державної антикризової програми, яка б містила довгострокову інноваційну стратегію. Одними із ключових факторів, які не дозволяють реалізувати таку програму, є катастрофічна відсутність кваліфікованих інноваційних кадрів та несистемність державної політики щодо інноваційного перетворення вітчизняної економіки. Тому сміливо можна назвати підвищення ефективності та якості національної системи публічного управління та адміністрування головною умовою інноваційного прориву. У монографії відображено вітчизняний і зарубіжний досвід публічного управління та адміністрування, представлений досвідом європеїзації публічного управління та адміністрування посткомуністичних країн Центральної та Східної Європи, а також вплив цього процесу на публічне управління та адміністрування в сучасній Україні. У дослідженні представлено насамперед досвід Литви, яка демонструє європейський досвід публічного управління та адміністрування на основі реалізації на практиці принципів «доброго управління», що є ефективним досвідом публічного управління та адміністрування.

Концептуально дослідження містить 28 тем, які глибоко й послідовно відображають процеси, що відбуваються в Україні та Литві – економічні, політичні, соціальні, котрі поєднані з інформаційною революцією, яка відбувається в сучасному світі і накладає відбиток на всю життєдіяльність у суспільстві. При цьому автори цілком слушно зазначають про неправомірність отождолення концепції інформаційного суспільства з теорією постіндустріального розвитку. Подібність цих парадигм полягає лише в тому, що виникли вони в межах аналізу кризових явищ індустріальної епохи і відображають сучасні тенденції трансформації індустріалізму, але в різних її фазах і в нетотожних понятійно-категоріальних формах. Водночас поза теоретико-методологічними уявленнями про постіндустріальний розвиток важко знайти логічне обґрунтування феномена інформаційного суспільства. Останнє постає самостійною стадією соціально-економічного, науково-технологічного і духовно-культурного розвитку постіндустріального світу. Ця стадія пов'язана з переходом до інформаційного сектору господарсько-економічної, соціокультурної та управлінської діяльності. Йдеться насамперед про нові можливості соціальної комунікації в умовах інформаційного суспільства, що виявляються в межах нетрадиційних інформаційно-комп'ютерних технологій, відповідних мереж публічного управління та адміністрування.

У монографії на великому фактичному матеріалі подано концептуалізацію публічного управління та адміністрування, яка охоплює методологію дослідження, понятійно-категоріальний апарат, закони і категорії, принципи і методи, аналіз сучасних проблем. Цікаво, що 4 теми («Laws of public governance and administration and trends of governance change in the context of the new public management», «The public sector governance, assumptions for effective and methods of public sector performance assessment», «Main principles of administration in the social field: deconstructing nepotism myths in the post-soviet space: prevention of counterproductive social networking», «Responsibility of public sector: CSR implementation through social marketing») подані англійською мовою

вченими країн Балтії, якими проаналізовано закони публічного управління та врядування в контексті нового менеджменту; державний сектор управління та методи оцінки продуктивності громадського сектору; основні принципи управління в соціальній сфері; відповідальність у державному секторі та його реалізація через соціальний маркетинг. Тим самим автори виявили новаторство і свого роду сміливість й відповідальність у поданні матеріалу. Одна з особливостей монографії полягає у діалектичному поєднанні суто філософського аналізу проблем публічного управління та адміністрування з практичною спрямованістю матеріалу. Тому текст монографії насичений фактичними даними, цікавими прикладами з історії, соціальної практики, досвіду державного управління, адміністративного менеджменту, менеджменту організацій тощо. В ній широко і толерантно розглядаються різні підходи до філософського аналізу і тлумачення сутності феномену публічного управління.

У монографічному дослідженні значне місце відводиться і такому новому напрямку публічно-управлінської діяльності, як інформаційно-комунікативний менеджмент та нелінійно-синергетична методологія дослідження. Позитивним є й те, що теоретичний матеріал з проблем публічного управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства розкривається із використанням ілюстративного матеріалу, подається багато рисунків і таблиць, які значною мірою конкретизують ту чи іншу тему.

У монографії розглядаються сучасні теорії процесного підходу в управлінні, менеджменті та державному управлінні, організаційно-економічні механізми публічного адміністрування в аспекті розвитку інноваційної економіки України, управління проектами та інші. Особливу увагу звернуто на розвиток всіх видів менеджменту за роки незалежної України – публічного управління та адміністрування, менеджменту організацій, інформаційно-комунікативного менеджменту, філософії управління, антикризового кадрового менеджменту. Усі матеріали підготовлені на високому теоретичному і практичному рівнях, висвітлюють умови подолання проблем сучасного розвитку українського соціуму, які можна здійснити завдяки менеджменту, наприклад, напрями підвищення ефективності менеджменту організацій та адміністрування, напрями підвищення кадрового менеджменту, зокрема, як статті ефективним керівником, організаційно-економічні механізми публічного адміністрування в контексті розвитку інноваційної економіки України. У дослідженні відображені здобутки незалежної Української держави щодо розвитку освіти та її реформування, розглядаються також актуальні проблеми освіти в умовах глобалізації та модернізації – впровадження відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікативних технологій в системі вищої освіти, когнітивно-комунікативні виміри ідеології інформаційного суспільства. Робота містить, з одного боку, системний матеріал навчально-методичного характеру, зокрема у розділах «Предмет і методологічна основа публічного адміністрування», «Адміністративна діяльність як об'єкт інформаційно-комунікативного менеджменту», «Закони та принципи публічного управління та адміністрування», «Бюрократія в системі публічного адміністрування», «Антикорупційна

діяльність у сфері публічного управління та адміністрування». З другого боку – глибокий аналітичний матеріал, на основі якого виявлено основні тенденції розвитку, що дозволяє здійснити прогностичні оцінки (у підрозділах «Умови адміністративної діяльності в умовах еволюції суспільства від інформаційного до смарт-суспільства», «New public management in management of the public sector: principles, structural elements and trends», «Стан і перспективи громадянського суспільства в сучасній Україні. Роль громадянського суспільства в системі публічного управління», «Напрями гармонізації управління й публічної політики», «Виклик і загрози при впровадженні відкритих інформаційно-комунікативних науково-освітніх систем та технологій»). Важливо, що у дослідженні аналізуються соціально-економічні та соціально-політичні процеси, які нині тривають в українському суспільстві, що дозволяє визначити характер сучасної вітчизняної політики. Так, у розділі «Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління та адміністрування» аналізується поняття корупції, визначаються її типи, види та форми, а також розкриваються функції та специфіка діяльності антикорупційних органів, створених протягом останніх років, та основні напрями антикорупційної стратегії.

При підготовці матеріалів до монографії автори послуговувалися новітніми досягненнями у дослідженні в галузі публічного управління та адміністрування вітчизняних та зарубіжних науковців, що знайшло своє відображення у загальному списку використаної літератури (543 позиції) та у джерелах до кожного розділу. При цьому авторами взято за опору також і нормативно-правову базу України (наприклад, Закони України «Про державну службу», «Про національну програму інформатизації», «Про громадські об'єднання», «Про місцеві державні адміністрації», «Про доступ до публічної інформації», Указ Президента України «Про стратегію державної кадрової політики на 2012–2020 роки», і документи міжнародних інституцій (наприклад, «Європа – 2020: Стратегія розумного стійкого та інклюзивного розвитку», Окінавська «Хартія глобального інформаційного суспільства», Програма розвитку ООН «Врядування та стійкий розвиток людського потенціалу»).

Значним здобутком рецензованого монографічного дослідження є те, що вона підготовлена вченими з різних міст і країн, зокрема, науковцями Запоріжжя, Києва, Маріямполя і Каунаса, що засвідчує міжнародне співробітництво вчених України, зокрема науковців Запорізької державної інженерної академії, і є першим ґрунтовним дослідженням з означеної теми, яка майже не розроблена в Україні. Монографія підготовлена згідно з тематикою навчального процесу, яка представлена програмою для підготовки спеціалістів і магістрів зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування», є інноваційною. Результати дослідження можуть бути корисними для фахівців, працівників публічного управління та адміністрування, науковців, педагогів, студентів та магістрантів, усіх тих, хто зацікавлений в окресленому колі проблем, що аналізуються, – публічного управління та адміністрування.

Вважаємо, що сформульовані та викладені в монографії «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний

і зарубіжний досвід» основні положення філософії публічного управління та адміністрування відкривають можливість краще усвідомити сутність системному підходу до аналізу складних проблем суспільного життя, сприятимуть істотному підвищенню ефективності управління на основі закономірностей і принципів наукового менеджменту, допоможуть обрати надійну траєкторію інноваційного розвитку українського суспільства.

Kozlovets M. A., Doctor of Philosophy, Professor

Slyusar V. M., Ph. D. in Philosophy, Associate Professor

Philosophy of human activity and management of it

Review of the monograph: Public administration and administration in the conditions of the information society: domestic and foreign experience (according to editors Sergei Chernov, Valentina Voronkova, Victor Banakh, Alexander Sosnin, Pranas Zukauskas, Yoliti Vweinhart, Regina Andrikuytėne); Zaporozhye: Zaporizhia state ing acad. – Zaporizhzhya: RVB ZDIA, 2016. – 602 p.

Коваленко Н. П.,

доктор історичних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник сектора наукознавства, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН (Україна, Київ), VoikoNP@ukr.net

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ:

Бей Н. О. Становлення та розвиток наукових основ автомобілебудування в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія / Н. О. Бей, НААН, ННСГБ; наук. ред. д-ра с.-г. наук, проф., академіка НААН В. А. Вергунова. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 440 с.

Запропонована читачеві монографія Н.О. Бей першим в Україні виданням, яке відтворює історію розвитку наукових основ автомобілебудування в Україні упродовж тривалого періоду: починаючи з другої половини ХХ – до початку ХХІ ст. з погляду його наукового забезпечення. Автором узагальнено і теоретично обґрунтовано важливу складову національної історії науки про автомобілебудування на основі систематизації наукових знань про науково-технологічні процеси і передові технології та технічні удосконалення, чому сприяв зроблений аналіз внеску вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ і окремих особистостей.

Монографія складається із вступу, 6 розділів, висновків та узагальнень, списку використаних джерел і літератури, 5 додатків, переліку умовних скорочень. Список використаних джерел налічує 1082 найменування. Структура монографії у цілому прийнятна, а її текст має завершений характер.

У першому розділі Н. О. Бей детально висвітлює історіографію проблеми, аналізує джерельну базу та розкриває теоретико-методологічні засади дослідження. Аналіз історичних праць проблеми дослідження дає всі підстави стверджувати, що зазначена проблема залишається недостатньо дослідженою. Як відмічає автор, відсутнє цілісне науково-історичне узагальнення

динаміки наукових напрямів, внеску галузевих вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ у становлення та розвиток наукових основ автомобілебудування в Україні. Належним чином не осмислені наукові здобутки багатьох українських вчених, не окреслені шляхи використання їхніх надбань на сучасному етапі розвитку галузі автомобілебудування, що зумовлює актуальність дослідження автора монографії.

Величезний масив джерельного матеріалу, зібраного автором монографії, який налічує 369 справ 20 описів 11 фондів 8 архівів України, чітко та логічно впорядковано у відповідності до поставлених завдань дослідження. Копітки архівні пошуки, передусім, у Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України, Центральному державному архіві громадських об'єднань України, Державному архіві м. Київ, Державному архіві Волинської області, Державному архіві Запорізької області, Державному архіві Львівської області, Архівному відділі виконавчого комітету Кременчуцької міської ради, Виробничому архіві ПрАТ «АвтоКрАЗ» дали можливість автору виявити і впровадити у науковий обіг невідомі раніше матеріали про виробництво легкових, вантажних, вантажно-пасажи́рських автомобілів та автобусів, чому сприяли урядові рішення, накази і постанови профільних відомств, а також широка дослідницька робота галузевих вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ України. Автор виявила закономірності процесу формування наукових основ автомобілебудування і запропонувала їх періодизацію.

Другий розділ репрезентованої праці присвячений ґрунтовному аналізу історичних особливостей виробництва автомобілів. Проаналізовано становлення і тенденції розвитку світового автомобілебудування, еволюцію виробництва автомобілів у Російській імперії, основні напрями удосконалення виробництва автомобільного транспорту в СРСР. Автор відмічає, що створення двигуна внутрішнього згоряння стало основною передумовою виникнення автомобіля. Їх одичне виробництво пройшло еволюцію, яка супроводжувалась удосконаленням конструкції автомобілів та розширенням ролі у суспільному житті. Автомобільна промисловість СРСР у своєму становленні пройшла дві стадії: серійне та масове виробництво. Нагромадивши значний досвід у ремонті автомобілів, налагодженні серійного виробництва, радянське автомобілебудування підійшло до нового етапу – масового виробництва автомобілів з використанням конвеєрів, спеціальних верстатів, автоматизованих ліній. В СРСР створювались заводи, які працювали за продуктивними технологіями.

У третьому розділі висвітлено становлення та розвиток вітчизняної автомобільної галузі. Автор відмічає, що у другій половині ХХ ст. автомобілебудування в УРСР було представлене виробництвом вантажних, легкових, вантажно-пасажи́рських автомобілів і автобусів. На основі архівних документів автором встановлено, що до автомобілебудівного комплексу входило чотири автомобільні заводи: Кременчуцький автомобільний завод з виробництва вантажних, спеціальних автомобілів та військової автомобільної техніки; Запорізький автомобілебудівний завод – легкових